

Литература

1. Доронина Ю.В. Автоматизация процесса контроля гидрометеорологических данных /Ю.В.Доронина//Оптимизация производственных процессов: Сб.науч.тр.Вып.5./ Севастоп. нац. техн. ун-т; Редкол.:В.Я.Копп (отв.ред.) и др. – Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2002. – 228 с., С.219– 221.
2. Ротштейн О.П., Петух А.М. Вариантный анализ на базе нечетких парных порівнянь: методика та застосування на прикладі порівняння семіотичних систем /О.П. Ротштейн, А.М. Петух, М.І.Петренко// Вимірювальна обчислювальна техніка в технологічних процесах. - 1998. – №2. – С. 17 – 24.

УДК 33.658

У даній статті висвітлена роль стратегічного потенціалу як аспекту економічної безпеки автотранспортних підприємств. Економічна безпека підприємства – це захищеність його економічних інтересів від внутрішніх та зовнішніх загроз

Ключові слова: економічна безпека, автотранспортне підприємство

В данной статье освещена роль стратегического потенциала как аспекту экономической безопасности автотранспортных предприятий. Экономическая безопасность предприятия – это защищенность его экономических интересов от внутренних и внешних угроз

Ключевые слова: экономическая безопасность, автотранспортное предприятие

In this article the lighted up role of strategic potential as to the aspect of economic security of motor transport enterprises. Economic security of enterprise is protected of it economic interests from internal and external threats

Keywords: economic security, motor transport enterprise

СТРАТЕГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АВТО- ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК АСПЕКТ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В. В. Попова

Кандидат економічних наук, доцент, завідувача
кафедрою

Кафедра економіки підприємства
Державна академія статистики, обліку та аудиту
вул. Підгірна, 1, м. Київ, 04107

Вступ

Автомобільний транспорт відіграє важливу роль у роботі господарського комплексу країни. Завдяки високій маневреності автомобілів є можливість переправляти вантажі безпосередньо від складу відправника до складу отримувача без перевантажень з одного виду транспорту на інший, які можуть дорого коштувати. Високі швидкості руху на удосконалених дорогах дозволяють більш швидко доставляти і пасажирів, і вантажі до кінцевого пункту.

В наш час автотранспортному підприємству доводиться працювати у складному і мало прогнозованому середовищі, яке потребує від підприємства постійної роботи над удосконаленням прийняття управлінських рішень щодо забезпечення його економічної безпеки.

Постановка проблеми

У ринкових умовах господарювання автотранспортне підприємство як відкрита система функці-

онує у складному зовнішньому середовищі, що характеризується нестабільністю та певною динамікою змін.

Таке середовище змушує його швидко адаптуватися до умов, вимагає знання законів розвитку та пошуку шляхів виживання у ринковій економіці, урахування чинників невизначеності та нестійкості економічного середовища.

Наявні реальні якісні і кількісні зміни зовнішніх і внутрішніх умов діяльності автотранспортних підприємств створюють певні загрози їхньому господарюванню та розвитку, оскільки підприємство поєднує певну кількість технологій, засобів і предметів праці та працівників, пов'язаних структурно і функціонально.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Категорія «економічна безпека» порівняно недавно стала повноправним об'єктом дослідження економічної науки. Цей термін почав використовуватися у працях вітчизняних економістів лише на початку 90-х рр. минулого століття.

Між тим розвиток досліджень за цим напрямом відбувався досить бурхливо, свідченням чому – низка напрацьованих за час, що минув відтоді, фундаментальних праць російських науковців, таких як Іполітов К.Х., Олейніков Е.А., Богданов І.Я., та українських – Пастернак-Таранушенко Г.А., Шлемко В.Т., Бінько І.Ф., Геєць В.М., Мунтіян В.І., Єрмошенко М.М., Гончаренко О.М., Лисичин Є.М.

Специфічний категоріальний апарат з використанням невластивих класичній економічній науці термінів («загроза», «індикатор безпеки», «порогове значення» тощо), формування відповідного йому методологічного інструментарію аналізу засвідчили створення окремої підгалузі економічних досліджень – науки про економічну безпеку.

Цілі статті

Дана стаття покликана висвітлити роль стратегічного потенціалу як аспекту економічної безпеки автотранспортних підприємств. Підприємства автотранспорту здійснюють свою діяльність у макро-, мезо- та мікро середовищах, які постійно змінюються, створюючи загрозу для їхнього існування.

Саме тому виникає необхідність розгляду поняття «економічна безпека автотранспортного підприємства».

Основний матеріал

Економічна безпека підприємства – це захищеність його економічних інтересів від внутрішніх та зовнішніх загроз. Основою діяльності як регіону, так і підприємства є їхні економічні інтереси, які не завжди збігаються.

Різномасштабність економічних інтересів підприємств та регіонів спричиняє гальмівний ефект у їхньому розвитку.

Нормативно-законодавчі підстави у цьому випадку слугують інструментом регулювання економічних інтересів [1].

У термінах теорії катастроф економічна безпека підприємства розглядається як стан, при якому стратегічний потенціал підприємства не знаходиться поблизу границь адаптивності, а загроза втрати економічної безпеки наростає у міру наближення ступеня адаптивності стратегічного потенціалу до границі.

По мірі зростання ймовірності втрати економічної безпеки стратегічні управлінські рішення на автотранспортному підприємстві повинні бути гранично вивірені.

При їхній реалізації менеджер повинен постійно порівнювати очікуваний ефект, який можуть принести дані рішення, з їх можливими негативними наслідками.

Основним принципом стратегічного управління є оцінка можливостей досягнення стратегічних цілей автотранспортного підприємства за рахунок наявних ресурсів.

При цьому необхідно визначити граничні можливості цього підприємства з розв'язання завдання в тих чи інших умовах зовнішнього середовища – його стратегічний потенціал.

Стратегічний потенціал автотранспортного підприємства – категорія більш широка, що розкриває не тільки граничні обсяги надання послуг при найбільш повному використанні матеріальних ресурсів і робочої сили.

Це – і здатність підприємства аналізувати ситуацію, що знаходиться в зовнішньому середовищі, і здатність оцінювати кон'юнктуру на товарних ринках і ринках факторів виробництва. Нарешті, це – здатність підприємства адаптуватися до умов зовнішнього середовища, що змінюються, за рахунок постійного спостереження за зміною потреб і попиту на послуги, висуванням і реалізацією конкурентоспроможних ідей, щонайкраще задовольняють ці потреби і попит і пристосування виробничого апарату до найбільш ефективного використання підприємством своєї функції [4].

Тому стратегічний потенціал автотранспортного підприємства – поняття відносне: для одних цілей, при одних первинних умовах, що складаються на ринках, він може бути досить високим, при інших – низьким. Так само, як і для різних тимчасових періодів, стратегічний потенціал підприємства може відповідати чи не відповідати вимогам потенційних споживачів продукції підприємства.

Визначаючи ресурси як можливості досягнення цілей, необхідно, насамперед, розкрити саме поняття цих можливостей. Мати можливість означає мати у своєму розпорядженні необхідні умови, засоби.

Умови, які повинно мати автотранспортне підприємство, щоб адекватно «відповісти на виклик зовнішнього середовища», є:

- здатність до макроекономічного аналізу ситуації в країні і за її межами;
- здатність до своєчасного виявлення актуальних нестатків, потреб і запитів потенційних покупців;
- здатність до аналізу економічної кон'юнктури ринків товарів і послуг, що дозволяють ефективно,

вчасно і якісно задовольняти виявлені нестатки, потреби і запити;

- здатність до аналізу економічної кон'юнктури ринків факторів виробництва (зон стратегічних ресурсів), а також до аналізу діяльності груп стратегічного впливу;

- здатність до реалізації конкурентоспроможних ідей у процесі надання послуг, просування їх на ринок;

- здатність до забезпечення незалежності підприємства від зміни факторів виробництва, фінансових ринків за рахунок зовнішньої гнучкості;

- здатність до підтримки конкурентного статусу підприємства за рахунок управління стратегічними наборами зон господарювання.

В умовах ринкових відносин будь-яке підприємство, у тому числі і автотранспортне, знаходиться у постійній взаємодії з іншими ринковими суб'єктами. Усі елементи ринку пов'язані між собою і здійснюють, у тій чи іншій мірі, вплив один на одного, відчуючи одночасно на собі і вплив зовнішнього середовища. Формування ринку інтенсифікує процеси обороту цінностей і переміщує людей, сприяє суттєвому зростанню ролі транспортних і експедиційних підприємств, які організують і здійснюють ці процеси. Особливо великим в умовах ринку є значення автотранспортних підприємств, які забезпечують пряму, надійну доставку вантажів і пасажирів – фактор ефективного функціонування економіки.

Автомобільний транспорт як сфера бізнесу належить до мобільного ринкового сектора економіки. Підприємства вантажного автотранспорту в умовах падіння попиту на перевезення розширюють транспортно-експедиційні і непрофільні види послуг, відкривають свої термінальні пункти зі складською базою.

Висновки

Основним принципом стратегічного управління на автотранспортному підприємстві є оцінка можливостей досягнення ним стратегічних цілей за наявних ресурсів. При цьому необхідно визначити граничні можливості цього підприємства з розв'язання завдання в тих чи інших умовах зовнішнього середовища, з метою забезпечення економічної безпеки на автотранспортному підприємстві.

Література

1. Ареф'єва О.В., Кузенко Т.Б. Планування економічної безпеки підприємств – К.: Вид-во Епрон. ун-ту, 2005. – 170 с.
2. Абросимов И.Д., Медведев В.П. Менеджмент как система управления хозяйственной деятельностью. – М.: Знание, 1992.
3. Александров І.О., Полянов О.В. Кластеризація територіальних утворень України за рівнем економічної безпеки // Економічна кібернетика. – 2000. – №5-6. – С. 40–47.
4. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. Вид. 2-ге, виправл. і доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 504 с.
5. Портер, Майкл, Э. Конкуренция: Пер. с англ. М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. – 496 с.
6. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.